

Adventures of

HUCKLEBERRY

FINN

(Tom Sawyer's Comrade.)

BY

MARK TWAIN.

Illustration

ILLUSTRATED.

Mark Twain
HEKLBERIO FINO NUOTYKIAI
Romanas

Šiame leidinyje panaudoti pirmojo knygos leidinio
ilustracijos bei viršelis

Iš anglų kalbos verte VALENTINA CHURGINAITĖ
Iliustracijos - Edward Winsor Kemble (1861–1933)
Mark Twain, Adventures of Huckleberry Finn, 1885.

© Svetlana Bogatyreva
© Knygute.lt, Elektroninė versija, 2010

Pirmas skyrius

Jei neskaitėte knygos "Tomo Sojerio nuotykių", nieko apie mane nežinote, bet tai nesvarbu. Tą knygą parašė ponas Markas Tvenas ir papasakojo daugmaž teisybę. Kai ką jis, žinoma, pamelavo, bet apskritai papasakojo teisybę. Tai nieko. Aš kaip gyvas nemačiau žmogaus, kuris gyvenime nė sykiu nebūtų sumelavęs, nebent teta Polė ar našlė, ar galbūt Merė. Apie tetą Polę - Tomo tetą Polę - ir Merę, ir našlę Duglas pasakojama toje knygoje, kur, kaip sakiau, didesnė dalis tiesos, tik kai kas prasimanyta.

Tai štai kaip baigiasi ta knyga: mudu su Tomu atradome lobį, kurį plėšikai buvo paslėpę oloje, ir tapome turtuoliais. Mudviem teko po šešis tūkstančius dolerių - grynu auksu. Baisus daiktas, kiek ten buvo pinigų, kai juos supylė į krūvą. Teisėjas Tečeris mūsų pinigus padėjo į banką. Mudviem buvo mokami procentai, kasdien po vieną dolerį, o per metus susidarė tokia suma, jog žmogus nežinojai, ką su ja veikti. Našlė Duglas

mane įsūnijo ir pasišovė išauklėti. Sunku man buvo jos namuose; našlė buvo visapusiškai padori ir įkyriai tvarkinga moteris; ji taip ėmėsi mane auklėti, jog aš neiškentęs pabėgau. Apsivilkęs senaisiais skarmalais, vėl įlindau į statinę nuo cukraus ir jaučiausi visai patenkintas, nes buvau laisvas. Tačiau neilgai - Tomas Sojeris mane surado ir pranešė, kad jis netrukus ketinąs sudaryti plėšikų gaują, į kurią priimsiąs ir mane, jeigu aš grįšiu pas našlę ir gyvensiu kaip visi padorūs žmonės. Tad aš sugrįžau.

Našlė verkė, vadino mane vargšu paklydusiu avinėliu ir įvairiais kitokiais vardais, žinoma, visai nenorėdama tuo manęs įžeisti. Ji vėl mane įvilko į tuos naujus drabužius, ir aš nieko negalėjau veikti, tik prakaitavau be galo ir jaučiausi kaip kokiuose varžtuose.

Ir vėl prasidėjo ta pati istorija. Būdavo, našlė paskambina varpeliu vakarienei, ir būtinai turi laiku ateiti. Priėjęs prie stalo, negali tuojau pradėti valgyti, - ne, reikia laukti, kol našlė palenkusi galvą pavapa kažką į valgį, nors nieko bloga jame nemačiau, nebent tai, kad kiekvienas patie-

kalas pagamintas atskirai. Kas kita maisto atliekų statinėje: viskas susimaišę ir permirkę, - o taip daug skaniau.

Po vakarienės našlė išsitraukdavo knygą ir imdavo kalti man į galvą istoriją apie Mozę nendrėse. Na ir liejau prakaitą, stengdamasis viską apie jį sužinoti. Bet kartą ji prasitarė, kad Mozė jau seniai seniai miręs, tada lioviausi dėl jo sukęs galvą: kas man darbo tie numirėliai.

Netrukus įsigeidžiau rūkyti ir paprašiau našlę,

kad leistų! Kur ji tau sutiks! Sakė, kad tai esąs niekingas įprotis, nepadorus, reikia jo visai atsi-kratyti. Štai kokių būna žmonių! Jie sprendžia apie dalykus, visai nieko neišmąydami. Kad ir ši našlė: rūpinasi Moze, kuris jai nėra joks giminė ir apskritai niekam nereikalingas, nes jau seniai miręs, o mane bara už rūkymą, teikiantį tiek daug malonumo. Bet ji juk šniaukė tabaką; čia mat nieko bloga, nes pati tai darė.

Kaip tik tuo metu pas ją gyventi atsikėlė jos se-suo panelė Votson, sudžiūvusi, akiniuota sen-mergė; ji įsigeidė mokyti mane abėcėlės. Kad jau kankino, tai kankino, beveik ištisą valandą vertė mane kalti; pagaliau našlei manęs pagailo ir liepė duoti man ramybę. Labai nudžiugau, nes ilgiau nebūčiau ištvręs. Bet kas iš to! Visą valandą ga-vau sėdėti nejudėdamas. Nusibodo, pradėjau muistytis. Panelė Votson ėmė barti:

- Netabaluok kojomis, Heklberi!
- Nesikūprink, Heklberi, sėdėk tiesiai!

Ir vėl staiga:

- Heklberi, nežiovauk, nesirąžyk! Kada gi tu iš-

moksi gražiai elgtis?

Paskui ji ėmė pasakoti apie pragarą, o aš pasakiau norįs kaip tik tenai būti. Ji baisiai įširdo, nors aš tikrai nieko bloga nemaniau. Paprasčiausiai norėjau kur nors pasprukti, kur - nesvarbu, kad tik manęs čia nebūtų. Ji tikino mane, kad taip kalbėti nedora, sakė, kad už viso pasaulio turtus ji to nepasakytų; ji pati gyvensianti taip, kad patektų į Rojų. Bet kadangi aš visiškai nenorėjau

būti ten, kur ir ji, todėl pasiryžau nesistengti, kad tenai patekčiau. Tik aš to nepasakiau, nes kokia nauda, - tik daugiau nemalonumų.

Bet, kartą pradėjusi, ji nesiliovė mane mokiusi ir pradėjo pasakoti apie Rojų. Ten, girdi, nieko nereikėsia veikti, tik vaikščioti ištisas dienas su arfa ir giedoti per amžių amžius. Man tai nelabai patiko. Bet nieko nesakiau. Pasiteiravau, ar Tomas Sojeris, jos manymu, pateks tenai, ar ne? Ji atsakė, kad maža vilties. Nudžiugau, nes norėjau būti kartu su juo.

Panelė Votson nesiliovė vis tą patį kalusi, o man pasidarė baisiai nuobodu ir įkyru. Paskui abi seserys sušaukė į kambarį negrus, visi pasimeldė ir išsiskirstė poilsio. Žvakigaliu nešinas, užlipau į savo kambarį ir pastačiau jį ant stalo. Atsisėdau ant kėdės prie lango ir bandžiau galvoti apie ką nors linksmesnio, bet nesisekė. Pasijutau esąs toks vienišas, jog pamaniau, kam čia begyventi, geriau būtų mirti. Žvaigždės spindėjo danguje, o miške taip liūdnai šlamėjo lapai; toli toli ūbavo pelėda, apraudanti neseniai mirusį žmogų, kažkur sukaukė šuo ir sukliko lėlyš, pranašaudami

kam nors artėjančią mirtį; vėjas kuždėjo man kažką į ausį, bet aš niekaip negalėjau suprasti jo kalbos, ir mane krėtė šiurpas. Paskui man pasivaideno, tarsi girdėčiau dejuojant vaiduoklį, kuris neįstengdamas išreikšti, kas jį slegia, negali ramiai ilsėtis kapuose ir dėl to turi kasnakt liūdnei klajoti. Širdis apmirė iš baimės, nyku buvo vienam tokioje kraupioje tyloje. O čia lyg tyčia pamčiau vorą, lipantį per petį, sprigtelėjau jį tiesiai į žvakės liepsną, ir jis bematant pavirto į anglį. Nereikia nė sakyti, pats žinau, kad tai pasiutusiai blogas ženklas, pranašaujās nelaimę; iš siaubėmiau taip drebėti, jog, atrodė, drabužiai nuo manęs nukris. Pašokau, apsisukau vietoje tris kartus kiekvieną sykį persižegnojdamas, paskui siūlu surišau savo plaukų kuokštelį, kad apsiginčiau nuo raganų. Vis dėlto tuo nelabai pasitikėjau. Tai padeda, pametus rastą pasagą, kurią turėjau prisikalti viršum durų, bet nesu girdėjęs, ką reikia daryti, norint atitolinti nelaimę, užmušus vorą.

Drebėdamas visu kūnu vėl atsisėdau prie lango ir iš kišenės išsitraukiau pypkę; visuose namuose

buvo mirtina tyla, todėl galėjau parūkyti nebijodamas našlės. Praslinko daug laiko. Kažkur toli miesto laikrodis bum bum bum išmušė dvylika kartų, po to vėl viskas nurimo, ir stojo dar gūdesnė tyla. Staiga girdžiu - sode trekštelėjo šakelė, tarsi tamsoje tarp medžių kažin kas subruzdėjo. Nutirpau ir įsiklausiau. Apačioje pasigirdo: "Miau, miau". Puiku, žinau, ką tai reiškia.

- Miau, miau, - atsiliepiu, kiek galėdamas tyliau. Paskui užgesinau žvakę ir pro langą išlindau ant pašiūrės stogo. Nuropojęs žemyn, atsargiai nusėlinau medžių link, ir tikrai - ten manęs laukė Tomas Sojeris.

Antras skyrius

Pirštų galais nusėlinome takeliu tarp medžių į kitą našlės sodo galą, eidami visą laiką pasilenkę, kad šakos nesiektų mūsų galvų. Kaiėjome pro virtuvę, aš užkliuvau už šaknies ir griūdamas sukėliau triukšmą. Mudu tučtuojau prigludome prie žemės ir sulaikę kvapą likom tūnoti. Stambus panelės Votson negras, vardu Džimas, tuo

metu sėdėjo virtuvės tarpduryje; galėjome aiškiai jį matyti, nes už jo degė žiburys. Jis atsistojo ir ištiesęs kaklą valandėlę pasiklausė. Paskui sušuko:

- Kas ten?

Jis vėl pasiklausė, paskui pirštų galais nulipo nuo prieangio ir atkistojo kaip tik tarp mudviejų. Jis buvo taip arti, jog beveik galėjome jį paliesti. Slinko minutė po minutės, aplinkui nebuvo girdėti nė mažiausio garso, o mes buvome visi trys čia pat šalia vienas kito. Man ėmė smarkiai niežėti kulkšnij, bet bijodamas pajudėti neišdrįsau pasikasyti; paskui ėmė niežėti ausį, paskui nugarą - kaip tik pačioje tarpumentėje. Atrodė, tuoj mirsiu, jei nepasikasysiu. Tai dažnai atsitinka, - vėliau ne kartą esu pastebėjęs, - kai būni, sakykim, garbingų žmonių draugijoje, laidotuvėse arba stengiesi užmigti nenorėdamas miego, - jeigu tik, sakau, esi tokioj vietoj, kur nedera kasytis, tada lyg tyčia ima niežėti visą kūną daugiau kaip tūkstantyje vietų! Netrukus Džimas ir vėl sako:

- Ei, kas jūs tokie? Kur jūs? Tegul mane velniai rauna, jeigu aš nieko negirdėjau! Na, palaukite,

žinau, ką padarysiu. Atsisėsiu čia ir klausysiuos, o gal ir vėl išgirsiu.

Jis atsisėdo ant žemės tarp manęs ir Tomo, atsisėmė nugara į medį ir ištiesė savo kojas taip, kad viena jų vos nelietė manosios. Man ėmė niežėti nosį ir niežėjo taip nepakenčiamai, jog ašaros pradėjo riedėti iš akių. Bet aš nedrįsau pasikasyti. Tik štai ėmė niežėti nosies viduje, paskui

po nosimi. Tiesiog jėgų pritrūko ramiai tupėti. Tokia kankynė truko gal šešias ar septynias minutes, bet atrodė, kad praėjo daug daugiau laiko. Dabar man niežėjo vienuolika įvairių vietų. Maniau, kad nebegalėsiu nė akimirkos ilgiau ištvirti, tačiau sukandęs dantis ryžausi kentėti iki galo. Laimė, Džimas pradėjo giliai kvėpuoti, o paskui knarkti, - ir man iš karto pasidarė geriau.

Tomas davė ženklą - tyliai švilptelėjo, - ir mudu repečkom ėmėm šliaužti tolyn. Kai nutolome per dešimtį žingsnių nuo Džimo, Tomas pakuždėjo man į ausį norįs juokais pririšti Džimą prie medžio, bet aš nesutikau: Džimas galėtų pabusti ir pakelti triukšmą, o tada tuoj visi sužinotų, kad manęs nėra namie. Tomas atsiminė turįs per mažai žvakių: jis norėjo atsargiai įslinkti į virtuvę ir pasiimti dar kelias. Aš jį atkalbinėjau, juk Džimas gali pabusti! Bet Tomas užsigeidė rizikuoti; taigi mudu įslinkom į virtuvę, paėmėm tris žvakes, o Tomas už jas padėjo ant stalo penkis centus. Aš beveik miriau iš baimės norėdamas kuo greičiau iš čia pasprukti. Bet ar sulaukysi Tomą! Jis būtinai turėjo prišliaužti prie Džimo ir iškrėsti jam kokią

išdaigą. Aš laukiau, rodos, gerą valandą - visur buvo taip tylu ir gūdu.

Kai tik Tomas sugrįžo, mudu nėrėm takeliu palei sodo tvorą ir netrukus atsidūrėme ant stačios kalvos viršūnės kitoje namo pusėje. Tomas pasipasakojo nutraukęs Džimui skrybėlę ir pakabinęs ją ant šakos ties jo galva, o tas tik sujudėjęs, bet visai nepabudęs. Vėliau Džimas gyrėsi, kad raganos buvo jį apkerėjusios, užmigdžiusios, jodinėjusios juo po visą valstiją, paskui vėl atitempusios po medžiu, o jo skrybėlę pakorusios ant šakos - suprask, girdi, kas šitą pokštą tau iškrėtė! Kitą kartą Džimas tvirtino, esą raganos jį gainiojusios iki Naujojo Orleano; pasakodamas jis kiekvieną kartą vis ką nors naujo ir įspūdingesnio pridurdavo, o pagaliau ėmė tvirtinti, kad nelaboji jėga tampydama jį po visą pasaulį mirtinai nuvargino ir jodinėdama jam visą nugarą skauduliais nusėjo. Džimas tuo nepaprastai didžiavosi ir taip išpuiko, jog ėmė iš aukšto žiūrėti į kitus negrus. O tie vargšai mylias keliaudavo, kad tik galėtų pasiklausyti Džimo pasakojimų. Jis išgarsėjo visoje apylinkėje, iš kitur atkeliavę negrai išsižioję

spoksodavo į jį kaip į kokį stebuklą. Apskritai negrai susėdę virtuvėje prie židinio mėgsta kalbėti apie raganas, bet dabar, kai tik kas imdavo apie jas pasakoti vaizduodamas didelį žinovą, Džimas tuojau jį pertraukdavo: "Hm! Ką jūs išmanote apie raganas?" - ir pasakotojas turėdavo užsičiaupti ir pasitraukti į šalį. Džimas visuomet nešiodavo ant kaklo virvele pasirišęs penkių centų monetą, kurią Tomas buvo palikęs, ir tvirtino, kad tai esąs paties velnio jam paliktas talismanas, galįs išgydyti bet kurią ligą ir iššaukti raganas, kada tik jis panorės, girdi, reikia tik ištarti vieną žodį, bet kokį, Džimas niekad nepasakydavo. Iš visur rinkdavosi negrai ir atiduodavo Džimui, ką turėdavo, kad tik galėtų pamatyti tą penkių centų monetą, bet niekas nedirždavo jos paliesti - juk pats kipšas laikęs ją savo rankose! Džimas pasidarė visai netikęs tarnas - labai išpuiko, kai pamatė velnią ir raganas ant kupros panešiojo.....